III. évfolyam. 1909. szeptember hó 5. 36. szám.

Jánosháza és Vidéke

Társadalmi és helyiérdekü hetilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre . . . . . 8 korona
Félévre . . . . . 4 korona
Negyedévre . . . . . 2 korona
Kiadja: a »Jánosháza és Vidéke« lapkiadóvállalat.

Dr. MARTON ADOLF felelős szerkesztő.
NOVÁK PÁL szerkesztő.

A lap szellemi részét illető közlemények és előfizetések a szerkesztőséghez intézendők.
Megjelenik minden szombaton.
Nyilttér sora 40 fillér. Hirdetések megegyezés szerint közöltetnek.

M. MÚZEUM KÖNYVTÁRA

Lanter Zsófia.

Irta: Dr. Marton Adolf.

A botrányok száma a lelencek miatt Jánosházán egygyel ismét megszaporodott.

Egy ártatlan lelenc, mondjuk állami gyermek, aki nem tehet arról, hogy született, hogy élt, legkevésbbé tehet arról, hogy meghalt, napok óta különös izgatottságban tartja itt a közönséget.

Csak nemrég láttuk még rohanni az utcán. Egyszerre az a hir terjedt el róla, hogy meghalt — Szombathelyen. Suttognak, beszélnek a betegségéről, rejtélyesnek tartják az eltünését innét, de még rejtélyesebbnek tartják az elhunytát.

Meghalt itt akárhány lelenc, de soha senkinek nem jutott eszébe kérdezni, vajon miért és miféle betegségben halt meg?

Lanter Zsófia esete felizgatta még a legelfásultabb, a legelvetemültebb ember kedélyét is.

Csak a gonosz emberek fogadták a hálálhirét közönnyel.

Az emberszeretet arculcsapását látjuk. A humanismus kiaknázását, a kiszipolyozását.

Lanter Zsófia esete symbolisalja a lelencek miatt támadt botrányokat.

Véres betükkel kellene leirni azon 3 évet, amit Lanter Zsófia Jánosházán eltöltött. Kijutott neki a szenvedések kalváriájából.

Nem akarjuk azt a hurt pengetni, amely könnyet csalna a közönség szeméből ezen ártatlan halála miatt, csak röviden a tényekre szoritkozunk.

Kohn Károlyné Zollner Berta, jánosházai lakós, lelencet kért a szombathelyi menhely igazgatóságától 3 év előtt, de csak — névleg, mert egy lelencre tulajdonképen dr. Götzl teleporvosnak volt szüksége.

Azon lelenc Kohn Károlyné nevén szerepelt, de a teleporvos cselédje volt.

Az ellen nem lehet kifogásunk, ha valaki lelencet kér, hisz a menhely kiadja őket a teleporvos ajánlatára jó helyekre, ahol gondját viselik azoknak az elhagyott, a társadalomból kivetett szegény gyermekeknek.

A menhely fizet is 10 koronát havonta a lelenctartó asszonynak.

Ahol meggyőződik a menhely igazgatója, hogy az az ártatlan állami gyermek szülő helyett szülőt kapott, ahol a szeretet melegével is elárasztják, azokat még külön jutalomban is részesiti.

Ha ez a szegény leány Kohn Károlyné, Zollner Bertánál van 3 évig, akkor csak örömünknek kellett volna kifejezést adni, de a jelen esetben csak a nevét adta oda.

A teleporvos ajánlotta Kohn Károlynét, holott magának kellett, tehát félrevezette a menhelyet.

Nem csalás ez?

Szabad ilyesmit tenni annak, aki a Jánosháza vidéki takarékpénztárnál még igazgatósági tag is?!

A teleporvos felügyelete alatt vannak az itteni lelencek, köteles ellenőrizni a lelencek oktatását, miként ellenőrzi önmagát?

Az első poéta.

Irta: Pásztor József.

Az emberek nagyon elfáradtak már a küzdelemben. A boldogság utáni vágy meg sem születhetett lelkünkben, mert minden pillanatukat elfoglalta a hazavágyódhatésért. A paradicsomi idők legendái elvesztek az idő végtelenségébe, csak homályosan élt a sejtelmekben, hogy volt valamikor szebb, boldogabb idő, könnyebb élet is, de hogy ez megint ugy legyen, arra senki sem gondolt.

S egyszer született egy gyermek, csak csak ugy mint a többi, valahol egy nagy barlang fenekén. Még az arca sem olyan volt mint a többinek, azért az anyja is elfordult tőle. Olyan volt, mint a fehér veréb a szürke verebek közöttt. A szemeiben pedig volt valami különös ragyogás, amitől a többiek féltek.

Mikor nagyobb lett, nem dobálózott kövekkel, mint a többiek, nem verekedett s nem mászkált a fák tetejére, hanem elbarangolt a a mezőkön, letépett egy-két virágot s ezekkel csevegett, mert az emberek nem értették meg a szavát. Leült a vizek partjára s nézte a nap csodálatos szineit a viz tükörén, a feje fölött tova uszó aranyos fellegeket s hallgatta az erdő titkos suttogását. Amikor ifju lett, teljesen hasznavehetetlen volt: nem értett a medvék agyonveréséhez, a bőrök lenyúzásához és egyéb hasznos férfihoz méltó dolghoz; az asszok is kicsufolták, mert nem volt olyan, mint a többi, de azért féltek tőle s aki egyszer látta, sohasem felejtette el.

Egyszer aztán elüzték a szegény ifjut teljesen s oda is maradt sokáig. Az erdők, hegyek között mászkált, a nagy tavak partján s lelkébe csodaszép szinek, hangok gyültek egybe.

Egy este együtt ültek a barlang lakók, a tüzek mellett. A füst felszállott a magasba, a csillagok felé a vörös fény szótszóródott a fák, bokrok között, melyek rettenetes szörnyeknek látszottak most. A fák között suttogott valami, halkan, szeliden, egy-két éjjeli madár vijjogott s egyszer megszólalt, bent az erdő mélyén valami ismeretlen, édes hang, reszketve, siralmasan mégis telve gyönyörteljes érzéssel, végig zengett a fák között s a sziklák faláról megint visszaverődött az erdőbe. A hang jött közelébb s a barlang lakók elhallgattak; elfeledtek mindent, leejtették fegyvereiket, az asszonyok is mind az erdő felé fordították fejeiket s kerekszipl futott rajtuk valami édes borzongás.

Az elüzött ifju megjelent az erdő szélén, szájában nádsipot tartott, ujjai mozogtak, tovább hangzott a dal s végig folyt az erdők hegyek között, az emberek lelkén, mint valami estéli varázslat. A fiu leült azok közé, akik között árván nőtt fel, akik soha meg nem értették, akik folytonosan üldözték s most ezek szótlanul, édes vágyakozással hallgatták a dalt azon gondolkodtak, hogy az erdőn, a hegyeken, a barlangon s a medvéken kivül talán más világ is van, szemeik pedig fent jártak a csillagok között — most először.

De reggel lett és valamennyien megéheztek. A fiu most sem értett jobban a dárda vetéséhez, a medvék agyonveréséhez, azért

Lanter Zsófia nevét arany betükkel irjuk be a gyermekvédelem történetébe, mert az ő élete, viszontagsága és halála megváltás lesz a többi lelencre.

Vizsgálatot kértünk és várunk is.

Majd felkel most a nap a lelencekre is és ragyogó szinponpájában tündökölni fog az ég azurkék boltozatán.

Lanter Zsófia a teleporvost szolgálta. Rém históriákat mesélnek az ottani helyéről. Többet koplalt, éhezett, mint evett.

Télen többször fázott, mint melegedhetett volna, nyáron izzadott, de egész nap hajszolták, mint egy igavonó barmot. Egy gyorsfutár nem futhat annyit, mint azt láttuk futni mindig. Kinek a szive nem vérzik azok közül akik ismerték, látták ezt a szép, az egészségtől duzzadó Zsófit, ha megtudják, hogy meghalt?

Nem járhatott iskolába sem!! Ha a tanitó kérdőre vonta, azzal mentegette magát, hogy a »tésasszony parancsol neki", de nem engedi az iskolába. Hiteles forrásból tudjuk, hogy egy tanévben 200 félnapot mulasztott. Ez is kétszeres bün. A teleporvosnak jó példával kellett volna előljárni s a sok munka helyett amit reá róttak, inkább az iskolába kellett volna elküldeni.

Nem tették ezt, inkább azt akarta mutatni, hogy neki minden szabad. Talán a szegény Zsófi nem lett volna beteg, talán most is élne. Ez mind már hiába, már eltemették.

Megbetegedett és meghalt Szombathelyen. A vizsgálat kideritheti, hogy mily élete volt itt, mily betegségben és mily körülmények között halt el.

Leszürtük a sok mende-mondát, csak a tényekre szoritkoztunk, a vizsgálatot befolyásolni nem akartuk.

Aki igy cselekszik, akinek a lelkiismerete megenged ilyesmit, arról elhisszük, hogy nem bántják a kenyérgondok!

---

nappal megint kicsufolták s elüzték. Amint azonban feljöttek a csillagok, megint várták az elüzött fiut s ő mindig eljött.

Sokat koplalt s a vége az lett, hogy meghalt, mint minden más ember, a csodapedig nem szólott tovább. Ezt nagyon rossz néven vették tőle a barlanglakók.

A dalos fiu pedig ott feküdt az erdőben, feje fölött a lombok suttogtak, az arcára ráborultak az erdei virágok s arany lepkék kergetőztek a levegőben. Itt találták meg s nagyon csodálkoztak rajta, hogy meghalt. Hogyan? Épp ugy, mint akik medvéket medvéket vertek agyon kőbaltával? . . . A sipot is megtalálták, de senki sem tudta megszólaltatni s amint a fiu sápadt arcát bámulták visszacsengett lelkükben a dal utolsó akkordja s felébredt a részvét szivükben a halott iránt. Eltemették szépen, épp ugy, mint azon tisztességes barlanglakókat, akik kőbaltákkal harcoltak nagy medvék ellen, vagy ügyesek voltak a bőrök szárításában s egyébb okos dolgokat miveltek földi életükben: eltemették épp ugy s a sirjára szép nagy cserép-edényekbe töméntelen ételt raknak, sok jó husokat az elejtett állatok legszebb részeiből, nehogy a szegénz valahogy megéhezzék a más világon.

Szépséges leányzók, kik majd meghaltok a poézisért s férjhez mentek az első kényelmes barlanghoz: — ez volt az első poéta története.

Az iskolaév küszöbén.

Az országban megkezdődtek az iskolai beiratások és nyomukban felhangzanak azok a bajok, amelyek immár évek óta felhangzanak, de amely bajokat eddig nem orvosoltak.

A gondos szülők sietnek gyermekeiket az iskolában elhelyezni. Apák, anyák ilyenkor egymáson keresztülgázolva sietnek beiratni, mert tudják, hogy a létszám hamar betelik és gyermekük könnyen kintrekedhet a tudományok csarnokából.

Mint minden évben, ugy ezuttal is az iskolaigazgatók arról panaszkodnak, hogy minden osztály zsufolásig megtelt és ilyen állapotok mellett szinte emberfeletti munka lesz egy osztályban a tanulókat rendszeresen tanitani és azokat feleltetni.

Még mindig a régi jelenségek tartják felszinen magukat. Minden szülő — gazdag és szegény egyaránt — iskoláztatni akarja gyermekét, hogy abból diplomás ember válljék. Hogy ez a diploma manapság semmit sem ér, hogy a megszerzett diploma dacára is csak nagy összeköttetések és protekciók révén lehet a szeretett gyermeket egy havonként 40 koronával dijazott állásba behozni, hogy manapság egy jó iparosnak — épen a diplomás pályák aggasztóan tulzsufolt voltaa miatt — szerte-ágon dolga van, mint egy diplomás urfinak: mindezt nem akarják a szülők belátni, ők rendületlenül és törtetve sietnek beiratni és rendületlenül lenézik továbbra is az iparos és a kereskedői pályát, a mely pályák pedig biztosabb és nyugodtabb megélhetést nyujtanak bármely diplomás pályánál.

Szerte az országban beiratják a fiukat, rossz és jó tanulókat egyformán. Hiába magyarázzák maguk az igazgatók is a beiratásnál az izzadó szülőknek, hogy fiaikból ne törekedjenek annyira diplomás embereket faragni. A szülő az igazgatók részéről az ilyen beszédet rosszakaratnak veszi és tehát minden ilyen beszéd falrahányt borsó.

A modern külföldi államokban már régen tisztában vannak a szülők, hogy nemcsak diplomás, hanem más pályák is léteznek és ehhez képest nevelik gyermekeiket. A külföldi középiskolák nem telnek meg zsufolásig, mint nálunk. Ott az iskolák annyi diplomás embert termelnek, amennyire szükség van. Nálunk szinte szégyen és megaláztatás számba megy az iparos pálya Iparosnak csak akkor adják a szülők gyermekeiket, ha már minden iskolát végigpróbáltak velük, ha már feltétlen bizonyossággal beigazolást nyert, hogy a gyerek nem akar vagy nem tud tanulni, tehát nem való egyébbnek, mint iparosnak. A legmodernebb államokban mindez másképen van, sőt nem is ritka jelenség, hogy némelyek csak azért szerzik meg diplomájukat, hogy igy, kellő tudománnyal felszerelve menjenek a nálunk lenézett iparos pályára.

Ezekben az államokban van is virágzó ipar és kereskedelem. Vajjon mikor fog nálunk megváltozni a szülők helytelen gondolkodása? Mikor fogják belátni, hogy mennyivel üdvösebb gyermekeiket ügyes, müvelt, jól kereső iparosnak, mint küzködő, nyomorgó hivatalnoknak, orvosnak, vagy ügyvédnek kiképezni?

Ha ilyen irányban, modernül fognak gondolkodni, egy csapásra megszünnek a mostani iskolai bajok, amelyekre más orvosságot mint ezt, találni nem lehet.

Gyermek-szanatoriumok.

A tuberkulózis az emberiség létért folytatott küzdelmének egyik kisérője. Az a fokozott munka, melyet a civilizáció halaszthatatlanul, egyrészt a szervezetben támasztott igények kielégitése megkövetel, mind fokozottabb mértékben veszik igénybe az egyes ember szellemi és testi erejét és gyengitik a szervezetét a káros behatások ellen. A tuberkulózis épen a testileg és szellemileg gyengült szervezetet támadja meg előszeretettel; óriási eiterjedtsége és fertőző természete által egyaránt fenyegeti az egész emberiséget. Európában évenkint ötnegyed millió ember pusztul el gümőkórban, míg a megbetegedések száma az öt milliót is meghaladja.

Magyarországon évenkint átlag 70 ezer ember hal meg tüdővészben, ami az összes halálozások 15 százalékát teszi ki. Természetes ennélfogva, hogy egy ilyen elterjedt megbetegedés hatása nemcsak az egyénekre, hanem a családokra s igy az egész társadalomra is kiterjedt. Általános jelentőségét fokozza az a körülmény is, hogy a tüdővész leginkább munkabiró korból szedi áldozatait, igy németországi statisztikák szerint a 20—29 év között munkaképtelenné lett 1000 munkás közül 500 ép tuberkulózis által lett azzá. A tuberkulózis ellen irányuló küzdelem tehát közegészségügyi és közgazdasági érdek egyaránt, miért is a társadalom minden rétegének szövetkeznie kell az orvosi tudománnyal, mert együttes munkájuk által érhető el csak igazi eredmény.

Hogy hazánkban a gyermekek között is mennyire pusztit a tuberkulózis annak illusztrálására csak ugy találomra a következő számbeli adatot hozzuk fel: 1904-ben 9977 hét évnél fiatalabb és 68944 hét évnél idősebb egyén halt meg gümőkórban. Hogy ez utóbbiak közül mennyi volt 14 évnél fiatalabb, tehát a gyermekkor határain innen, erre nézve nincsenek adataink. A gyermekek gümőkórban való hajlandóságára fényt vet még a következő adat is, melyet Beitzkenak a Berl. Klin. Wochenschr. 1909. évi 9. számában megjelent közleményéből meritettünk: 89, 1—15 éves gyermek hullájának boncolásánál 43 esetben talált tuberkulózis, tehát a gyermekhullák 48 százalékánál. E gyermekek közül 1—5 éves volt 26,6—15 éves 18. Mások még ennél is nagyobb számokat találtak. Kétségtelen tehát, hogy a gyermekszanatoriumok épitése hazánkban égetően szükséges s csodálatos, hogy nálunk, ahol a gyermekvédelem annyira fejlett, hogy az egész világ tanulni jön hozzánk, a tüdőbeteg gyermekek megmentése érdekében ugyszólván semmi sem történt.

A gyermek szervezetének a tüdőben erősítése a későbbi nemzedékre is kiható, mérhetetlen hasznos feladat, mely elől továbbra is elzárkóznunk vétkes mulasztás volna.

S ha eddig még nem történt semmi ebben az irányban, ugy ennek egyedüli oka az, hogy társadalmunk áldozatkészsége s az állam anyagi forrásai ezer más irányban vannak igénybe véve, röviden: gyermekszanatorium létesitésére eddig nem volt pénz. Humánus mozgalmaink a helyett, hogy közös célok elérésére együttesen haladnának, sokszor azt a látszatot keltik működésükben, hogy egyik a másiktól félti a terrenumot. Koncedáljuk, hogy ez a »féltékenykedés« nemes intencióból ered s azt célozza, hogy annak az ügynek a szolgálatában, melyet az egyes humanitarius mozgalmak vezetői kiki saját meggyőződése szerint legnemesebbnek és leghasznosabbnak hisznek, mentül intenzivebb működést fejthessenek ki. Az intenció nemes, de nem praktikus, mert alapjában véve az összes humanitarius mozgalmak egy célt szolgálnak: a társadalom szervezését a szocialis nyomor enyhitésére s ha ennek a közös célnak a tudatában együttesen haladnának, az eredmény talán szebb és nagyobb volna, de mindenesetre egységesebb. Mert ha az egyiknek erkölcsi vagy anyagi tőkéjéből nem telik, segitségére jönne a másik, amelyiknek telik, tudva azt, hogy hiszen mindegy, hogy ki csinálja, fődolog az, hogy ez vagy amaz az intézmény a köz érdekében meg legyen alkotva.

Álljanak össze jótékony intézményeink és vállvetve alapitsák meg az első magyar gyermekszanatoriumot.

BUCSU.

Elküldöttél . . . Isten veled!
Bár a szivem fáj, sajog,
Most már dacból, bűszkeségből
Elmegyek, nem maradok.
Elhitetem a világgal,
Hogy most már nem szeretlek,
Hogy ép ugy, mint a többit,
Téged is elfeledlek.

Ugy elmegyek, hirt se hallasz
Soha többé felőlem.
Párja vesztett bus gerlice
Lesz valahol belőlem.
Nem dalolok soha másnak
Csak egyedül magamnak.
Nem tudja meg soha, senki,
Hogy tégedet siratlak.

Egyszer, ha majd ugy ősz felé
Kezd az idő hajlani,
[illegible] jut valami
S mikor arra visz az utad,
— Könnybe lábad a szemed, —
Ahol legelőször, lopva
Megcsókoltál engemet.

Novák Pál.

HIREK.

Személyi hir. Rónai Horváth Jenő altábornagy, a székesfehérvári V. honvédkerület parancsnoka augusztus 30-án városunkban időzött és az itt gyakorlatozó pápai 7. honvéd huszárezred felett szemlét tartott.

A r. k. iskolaügyek gyülése. Vasárnap d. e. volt a rk. hitközségnek gyülése, amelyen Kornfeind Vince plébános elnökölt. A gyülés egyetlen tárgya volt azon iskolaszéki tagok helyébe ujat választani, akiknek a mandatuma lejárt. Megválasztattak: Mészáros Mihály (sümegi-utcai), Szücs János, Baráth István, Varga Ferenc, Perendi János, Mészáros Ferenc (paputcai), Szabó Gábor, Aranyosi János, Békefy Elek kasznár, Kristóf István káplán. Érdemesnek tartjuk megörökiteni Kristóf káplán felszólalását a lelencek érdekében, mivel egy tag azon inditványt terjesztette a gyülés elé, hogy a lelenceket, a társadalomnak ezen megvetettjeit ne engedjék a rk. iskolába járatni az ő gyermekeikkel egyetemben. Kristóf káplán azokra appellált, akiknek szivük van, midőn az állam által felajánlott kedvezménnyel a lelenceket a rk. iskolába be akarja fogadni. A lelencek 98%, rk. az ő vallásukat követik és igy a saját hitsorsosukat akarják befogadni, a saját hitsorsosukból akarnak a hazának hasznos polgárokat nevelni. Ott ez iskolában lássa már, hogy nincs különbség gyermek és gyermek közt, mindegyik az Isten képmására lett egyenlően teremtve és nem éreztetik vele hogy lelenc. Ha ugy féltik a gyermekeiket a lelencektől, akkor miért fogadják el őket pénzért? Ha fizetnek, akkor az udvaron, a házuknál a lelenccel játszhatnak? Egy asztalnál esznek velük, egy szobában alusznak velük!! — Igy beszélt a káplán, mert ő pap, aki a szeretet vallását hirdeti nemcsak a szószéken, hanem az életben is. Van szive, van érzéke a nemes iránt. Mi azt füzzük csak hozzá, midőn Krisztus azt mondá: »Engedjétek a kisdedeket hozzám«, nem jelentette ki, hogy a lelenceket kergessétek el.

Huszárság nálunk. Most igazán alkalomszerű az a nóta, hogy: Megjöttek a szép huszárok, hozta Isten őket . . . mert 28 ika óta itt állomásozik és a környéken gyakorlatozik a pápai 7-ik honvéd-huszár ezred. És jöttükkel mintha megélénkült volna Jánosháza. Esténkint a korzó is mintha népesebb lenne A Mária-kert környékén mintha nagyobb lenne a tolongás Hogy aztán egyik-másik leány szive hangosabban dobog-e és titkon szó-e édes álmokat a sujtásos atillákról, illetve a délceg huszártisztekről, azt most még nem beszélik . . .

Meghivó. Vármegyénk alispánja a következő meghivót küldte szét: Tekintetes törvényhatósági bizottsági tag ur! Szily János szobrának folyó 1909. évi szeptember hó 5-én Szombathelyen megtartandó leleplezési meghivatván, vezetésem alatti küldöttséggel képviselteti magát. Felhivom t. Czimet, hogy amennyiben a küldöttségben részt óhajt venni, a jelzett napon negyed 10 órakor a vármegye székház kistermében megjelenni sziveskedjék. Szombathely 1909. augusztus 27. Herbst Géza sk. alispán. — Értesülésünk szerint a leleplezési ünnepre városunkból és járásunkból számosan mentek el Szombathelyre.

Elismerés. Hornig Károly báró veszprémi megyés püspök 1000 koronát küldött Boda Béla rigácsi tanitónak, az uj számoló föltalálójának s egyuttal elrendelte, hogy az egyházmegye katholikus jellegű népiskoláiba bevezessék a gépet.

A lelencek oktatása. Pénteken városunkban időzött a szombathelyi menhely megbizottja, hogy a rk. iskolaszékkel tárgyalásba bocsájtkozék a lelencek oktatása miatt. A gordiusi csomót nehezen tudják megoldani. A megbizott felajánlotta, hogy az állam annyi termet épittet a rk. iskszék részére, ahányszor 60 lelenc akad. Minden 60 gyerek reszére egy tanitót fizet, csak fogadják be őket. Ennél méltányosabb, humánusabb ajánlatot nem várhatunk, tehát az egyezséget meg kell kötni. Mi szivesen vesszük igy, mintsem abban a közvetlenélyes, sötét kaszárnyában összezsufolva 110 gyerek nyerjen oktatást. Nem vagyunk megelégedve a jelenlegi munkafelosztással a lelencek zugiskolájában. Nem tudjuk: a kapzsiság, a haszonlesés, vagy más az oka, hogy nem a Magyar Mariska tanitónő tanitja őket egyedül, mikor az nem tanit máshol s egész nap foglalkoznék velük. Az iskolaszék nem fogadta el az ajánlatot.

Apróságok a huszáréletből. »Gyöngyélete van a katonának« — szokták mondani, de nem a katonák. Ők tudják milyen nyomoruságos, milyen keserves a komisz élet, hogy mennyit kell türni, szenvedni és milyen nehéz abból a hat krajcárból megélni. És mégis ama küzdelmes élet-l özepette terem a legtöbb adoma, az ő mondásaik rejtik magukban a legtöbb humort, ha gyakran akasztófa-humor is az. Az alábbi humoros kijelentés is a katona-életből való. Itt hangzott el városunkban, az itt gyakorlatozó honvédhuszár ezred egyik ló-vizsgáján. Az ügyeletes őrmester már türelmetlen volt, mert a lóvizsga hosszura huzódott, amikor az egyik huszártól megijedt és ficánkolni kezdett az egyik remunda (öreg ló). Az őrmester haragosan rászólt a huszárra: »Mért nem vigyáz maga ökör. Nem tudja, hogy a ló fél a szamártól?« — Az öreg tartalékost pedig a következőkép oktatgatta a tényleges káplár: »Mit urizál itt maga? A katonaságnál mindenki egyforma. Maga épen olyan, mint én. Maga vén marha . . . és nem volt igaza?

Uj plébánia. Néhai Cseh László hagyatékából uj plébánia lesz Ukkon. Az uj plébánia átadása mult hó 26-án volt. A plébános állására hirdetett pályázat augusztus hó 31-ára jár le.

Aszfalt Sümegen. A Magyar Aszfalt Részvénytársaság Sümeg városához igen előnyös ajánlatot adott be. Ebben 8—10—15, sőt 20 éves törlesztésre hajlandó a város főbb utcáinak gyalogjáróit aszfaltozni.

sok értekezletet tartottak, és minő módon lehetne a badacsonyi hegyet és annak gyönyörü bazaltszikláit a további pusztulástól megmenteni. Dr. Magyar Károly elnök vázolja azt a szomoru állapotot, melyet a badacsonyi bazaltbánya részvénytársaság néhány évi működésével teremtett. Ma már a tördemici oldalon is dolgoznak. Tudomása szerint Esterházy herceggel is folytatnak tárgyajásokat avégből, hogy az neki a badacsonyi oldalon 4 holdnyi területet engedjen át. Ezért szükségesnek tartotta az értekezlet összehivni s védekezest megbeszélni. Günther Ferenc, mint előadó ismerteti a bánya létrejöttét, annak szerződését a badacsonytomaji közbirtokossággal. Kifejti, hogy a bánya ma már Tördemicen is dolgozik és a szerzendő hercegi terület utján összeköttetést akar létesitteni a két bánya között. Ezt kell minden áron megakadályozni, mert akkor a bánya a badacsonyi oldalon nem terjeszkedhetik és előbb-utóbb a tördemici oldalra lesz utalva. Fejtegeti, hogy milyen káros a hegytető megbontása, szőlőmüvelési és egészségügyi szempontból. Azonkivül a borzasztó zaj, melyet a községben levő zuzótelep hajnali fél 5 órától este fél 8 óráig folyó munka okoz, elriasztja a fürdőző közönséget és a közvetlen szomszédságban levőknek az ottani nyári üdülést lehetetlenné teszi. Többek hozzászólása után elhatározták: előterjesztést tesznek a herceznek, hogy ne adjon a részvénytársaságnak egy tapodtat sem. Átirattal megkérték a badacsonyi kultuszegyesületet és a Balatoni Szövetséget, hogy azok őket a bánya ellen irányuló akciójukban támogassák. Reményünk van az eredményre, mivel a földmivelésügyi miniszter most iratta össze a természeti szépségeket, fontosabb geológiai és turistikai helyeket és törvényjavaslatot készül előterjeszteni ezen helyeknek megvédéséről.

Megkaptuk a »Kossuth Lajos azt izente« cimü képet, a Kossuth-Muzeum azon diszes kiadványának egy példányát, mely most szerkesztőségünk (kiadóhivatalunk) helyiségémegtekinthető. A rámástul 130/170 cm. nagyságu, meglepően sikerült kép Pataki László remek festménye és azt az emlékezetes jelenetet ábrázolja, mikor Kossuth Lajos gyujtó szavára 1848-ban Cegléd körül egy nap alatt nyolcezer ember — öreg, ifju — gyült össze és fogott fegyvert a haza védelmére: Azt hisszük, aki megnézi e képet, láttára megdobban a szive és elhatározza, hogy Kossuth Lajosnak, a legnagyobb magyarnak emléke iránt siessen hálás kegzelefét leróni az elpusztulás veszélyének szélén álló Kossuth-muzeum támogatásával eme diszes kép megvásárlása utján. Hatóságok, egyesületek, társaskörök, magánosok a minden jó hazafias érzésü ember, mindannyian olykép róhatjuk ezen kép megvásárlásával a Kossuth-muzeumot támogatják. A képre vonatkozó megrendelések szerkesztőségünkhöz és kiadóhivatalunkhoz küldendők be. A kép ára nagyon diszes keretben 150 korona és megrendelhető 5 koronás havi részletekre is.

Vásárelhalasztás. A kereskedelmi miniszter megengedte, hogy Balatonfüred községben a f. évi szept. 8-ára eső országos vásárt ez évben kivételesen szeptember 23-án tartsák meg.

Az őrnagy ur tehene. Mezőhegyesen történt a következő »katonadolog«. Az ott parancsnokló őrnagy tekintélyes számu gyermekei kedvéért tehenet is tart, a tehén pedig a házuk előtti füvel benőtt térségen szokott legelni. Ujabban az őrnagyné észrevette, hogy a tehén kevesebb tejet ad és ezt azzal magyarázta, hogy a füvel benőtt térségen az arra járók legázolják a füvet. Az őrnagy erre egy katonát állitott fel őrnek és kiadta neki a parancsot, hogy a füvel benőtt térségen csak a tehénnek szabad járni vagy tartózkodni. A parancs utáni egyik napon épen az őrnagyné akart keresztül menni a füves térségen, mire az őr, aki különben kemény tekintetü kunsági gyerek volt, feltartóztatta. »Hát nem tudja, hogy ki vagyok én«? — kiált indignálódva az őrnagyné. »Annyit tudok — felelte a kemény gyerek — hogy a nagysága nem az őrnagy ur tehene, tehát mars le a fürül«!

Nemességi ügyekben, ugymint: a cs. és kir. kamarási (aranykulcsos) méltóság, a Souverain Máltai lovagrend, a magas német lovagrend elnyeréséhez, nemkülönben a cs. és kir. csillagkeresztes hölgyrend, nemes hölgyalapitványokhoz szükséges ősfák összeállitása ügyében, valamint régi nemességek, előnevek és cimerek igazolási ügyeiben szivesen ad szakszerü felvilágositást lovag Tichtl Károly genealógus, a berlini »Herold« rendes tagja, Budapest, Baros-u. 32. aki ezen a téren szaktekintély. Lovag Marciányi Györgynek a Nemességről irt munkájához is ő adta a vezérfonalat.

Mindenki tudja, hogy minden vállalkozáshoz olyan szükséges a nyilvánosság, mint levegő az embernek! Az ügyes kereskedő feltétlen hirdet! Az élelmes kereskedő hirdet! Aki jó árut tart vagy készit: hirdet! Aki olcsó és versenyképes: hirdet! Aki nem teszi kockára üzleti érdekeit fukarságból, az hirdet! Aki tudja, hogy a hirdetés a legjobb tőkebefektetés: az hirdet! Tessék elolvasni lapunk mai számában a Magyar fürdőkalauz hirdetését, — határozottan előnye lesz, ha ezen milliók által olvasott munkában hirdet!

Évek óta bebizonyult tény, hogy a Bohn-féle fedélcserép a legjobb tetőfedélanyag s ép ezért óvakodni kell a silány áru vételétől, — hanem határozottan Bohn-féle cserép-

Hirdetéseket
felvesz a kiadóhivatal.

Fogorvosi jelentés.

A n. é. közönség b. tudomására hozom, rövid idei tartózkodásra **Budapestről Jánosházára érkeztem és itt a Központi szállóban fogászati rendelést tartok.**

Végzek a fogászat minden ágába vágó munkálatokat: szájpadlás nélküli műfogakat, egész fogsorokat, arany koronákat, fém hidakat (amerikai módszer szerint) a legjobb kivitelben.

Fogadok: délelőtt 9—12-ig, délután 2—6-ig.

SCHERZ ELEMÉR v. egyetemi fogász.

Felvilágositás bárki részére dijtalan.

Felülfizetés. A jánosházai iparos-kör által aug. 20-án tartott táncmulatságán, amely várakozáson felül sikerült, felülfizettek: M. Kossa Sándor, Hetyei Géza 4 K, Bors Lajos (E.-Hetye), Nagy Lajos (Miske), László Dezső (Rigács), Pongrátz Samu (Megyer) Vali Jenő (Pálfa), Rozner Miksa, Gergely Géza, Adelt István, Magdics Rudolf, Szabó Gábor, Ritter Imre, Koch Mihály, Bergstein Sándor 2 K, Stern kisasszonyok 1·40 K, Sikos István 1·20 K, Kasselmayer Vince (Karakó), Illés Mihály, Benyó István, Nagy Irénke, Funk Adolf, Pintér János, Kohn Sándor, Stern Imre, Markovits Hermian, Fiszter Ferenc, Rauch Sándor, Kis György, id. Poller Ferenc, Kiss Imre, Mészáros János, Tertsch Alajos, dr. Marton Adolf, Kohn Testvérek, Kohn Hermann, Goldmann Sándor, Altstädter Ignácné, Horváth Károly, Fischer Mór, Lövi Pál, Markó Károly, Salzberger Samu 1·—1 K, Fehér Lajos, Nagy Jolán, Major János, id. Németh Lajos 50—50 fillér, Rácz Gergely, Horváth István, Horváth Ignác, Lukács József, Pusztai Ferenc, Oszkó Ferenc, Bencze Kálmán, Németh Lajos (aszt.), Horváth Károly cserepes, Huba Izidor, Krenn József 40—40 fill. Rozonics Gyula, Szállási Lajos 30—30 fill. Reich Rudolf, Stánkovits János, Farkas Imre, Poller Sándor, Dormán István, Morváth Antal, Bognár Béla, Király József, Pumeli Endre, Farkas Károly, Zsiga István, Bendedek Sándor, Németh György, Borbély Ferenc, Móger János, Németh Károly 20—20 fill. Hirschler Sándor, Zollner Béla, Jasofszky György, Márkus Gyula, Rubin Salamon, Antal István 1—1 K, Pomper Viktor 2 K.

A munkaly figyelmébe. Többen azon panasszal jöttek hozzánk, hogy a náluk levő lelencekért már öt hónap óta nem kapták meg a rendes járulékot. Egy lelenctartó pláne sirva panaszkodott, hogy az ura ki akarta dobni a lelenceket, mert ingyen nem tartja őket. Hát ez nagy hanyagság. Ha sokáig igy tart, akkor nem akad asszony, aki elfogad még pénzért is lelencet.

Az elsikkadt Badacsony. Több helyről felszólalást kaptunk azért, mert a vasuti menetrend, az uj balatonvidéki vasut mellett nem ismeri a Balaton egyik legkiválóbb pontját Badacsonyt. A menetrend ugyanis állomásként a Hableány-szállodát jelöli meg, már pedig Badacsony sokkal ismertebb fogalom. Ugy a turistákat, mint a borkereskedőket félrevezetheti a helytelen elnevezés. A badacsonyi szőlősgazdák mozgalmat is inditottak az állomás helyes elnevezése érdekében.

Olcsó földek. Pestmegyében egy nagy birtok parcellázása most kezdődött még. A föld kü[illegible] 200 öles holdanként 400 korona kedvező fizetési feltételek mellett. Vevők forduljanak a parcellázóhoz: Kübelbeck Ágoston Budapest Podmanicky-utca 27. Közvetitők jutalékban részesülnek. Ugyanott van még több kisebb-nagyobb birtok eladásra előjegyezve. Földbirtokokra jelzálogkölcsönök folyósittatnak 4% kamat alapon. Kerestetnek nagyobb erdők és bányák.

CSEH KÁLMÁN és FIA kész férfi és gyermekruha

nagy áruházából

JÁNOSHÁZA, Fő-tér. (Vas-megye.)

Zeppelin a repülő képjével **meghódította a világot,** mi megnyertük a közönséget a szép és izléses *kész férfi- és gyermekruháinkkal.* **35 év** óta áll fenn **Cseh Kálmán és Fia áruháza**, az ott vásárolt ruhadarab feltünt az **olcsóságáért, kitünő minőségével** és **kifogástalan szabászával.**

Már raktáron van az **őszi** és téli idényre mindennemű öltöny, bundás-kabát, különféle szőrmékkel u. *m. tigris, vadmacska, opozon, erdélyi, fekete és fehér bőrrel.*

Bundák: 70 K-ról felfelé, öltöny 14 K. Ölelőlő: télikabát 20 K. Gyermek-kosztüm (téli) 4 K, kabát 7 K.

Raktáron tartunk mindenféle honi, angol és francin szöveteket.

Kitünő szabászt, kitünő munkást tartunk, nehogy a közönség kénytelen legyen nagyobb városba menni. Minden 80 koronán felüli megrendelésnél egy életnagyságu fényképet ajándékozunk. Kivánatra mintagyüjteményünkkel házhoz is megyünk. — Számos megrendelést kér

CSEH KÁLMÁN és FIA
férfi-szabók.

Legalább 12 millió ember kezében fordul meg 1910-ben

a „MAGYAR FÜRDŐKALAUZ"

vasuton, hajókon, szállodákban, vendéglőkben, kávéházakban, fürdő és nyaralóhelyeken, szanatoriumokban, gyógyszerészeknél, orvosoknál, kaszinókban. Egyszóval mindenütt megtalálható — ezért a reklám terén nem mindennap kinálkozó kedvező alkalom, az ezen nagyszabásu munkában való hirdetés.

A **"Magyar Fürdokalauz"** IV. évfolyama 1910. január havában, tehát csak egyszer egy évben, szokatlanul diszes kiállitásban, mint a Magyar Védőegyesület hivatalos közlönye jelenik meg hitelesen igazolandó huszonnégyezer példányban ingyen és bérmentve lesz szétküldve.

Ezen hézagpótló és nagy horderejü munkát egész éven át a nagyközönség milliói olvassák, — a hirdetőnek olyan előnyöket biztosit, amilyent semmiféle más reklám által nem érhet el.

A **„Magyar Fürdokalauz"**-ban megjelent hirdetések egész éven át folyton szem előtt vannak és akaratlanul is szembeötlenek.

A **„Magyar Fürdőkalauz"** olvasóközönsége vegyes, igy mindennemü árucikk hirdetésére kiválóan alkalmas.

Bonus kamatot hoz és országos reklámot idéz elő a **„Magyar Fürdőkalauz"-ban** megjelent minden hirdetés, mert a tapasztalat beigazolta, hogy az eredmény oly nagy volt, hogy a hirdetők önként ujitották meg hirdetési megbizásukat.

Hirdetési árak:

	1/2 oldal	1/4 oldal	1/8 oldal	1/16 oldal	
	60·—	35·—	20·—	40·—	kor.
A szöveg alatt:	80·—	45·—	25·—	55·—	»
A szöveg közötti szines mellékleten:	70·—	38·—	22·—	45·—	»

Kérjük szives hirdetési megbizását soron-kivül beküldeni, hogy a hirdetésnek még jó helyet biztosithassunk.

„MAGYAR FÜRDŐKALAUZ"
ERDŐS JÓZSEF
Budapest, VI. Eötvös-u. 38. I. 8.

Telefon 173—17.

BODA-féle mechanikai számológép már kapható.

ÁRAK:

Huszas körü számológép olvasó készülékkel . 20 kor.
» » » » nélkül 15 kor.
Százas körü számológép terület-számitás, törtek szemléltetése, olvasó készülék teljes felszereléssel . 40 kor.
Százas körü számológép törtekkel olvasó készülék nélkül . 35 kor.
A huszas körü gép lábak nélkül is rendelhető (e[illegible] helyszüke miatt) s akkár a falra, táblára [illegible] vagy az asztalra állitható.

Megrendeléseket elfogad s a pénz előleges beküldése mellett, vagy utánvéttel szállit: **Boda Béla tanitó, Rigács (Zala m.)**

Gabona-árak.

— 1909. szept. 1-én. —

Salzberger Rudolf jelentése szerint:

Buza	13·60	—·70	korona.
Rozs	8·50	8·60	„
Árpa	7·20	7·40	„
Zab	6·60	7·10	„
Bab	8·00		„
Tengeri	9·—	9·10	„

pr. 100 kgr.

Irányzat gyönge.

KÉRDEZZÜK MEG A HÁZIORVOST!

Krondorfi alkálikus természetes savanyuvíz

Egy nagy-forgalmu téglagyár

haláleset miatt eladó.

Bővebb értesités nyerhető: **Celldömkölön özv. TORY Györgynénál.**

Bor-sajtók

Gyümölcs-sajtók

javitott kettős áttételü szerkezettel, kézi erőre reteszzárral ellátva.

szőlő-zuzók,

szőlő-morzsolók,

Gyümölcs-zuzók

legujabb, legtartósabb, valamint a legjobb minőségben, ezenkivül különféle takarmány-készitő gépek, szecskavágók, répavágók, darálók, takarmány füllesztők, valamint járgányok és közlőművek.

Központi elárusitó iroda.

Eisenschimmel Ferenc és Társa

gazd. gépgyára és vasöntődéjéből.

Megbizható képviselők és viszontelárusitók kerestetnek.

Milichar Ferenc, Bacher Rudolf

Bécs III/2 Löwengasse 37.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Szabadalm. Bohn-féle természetes vörös fedélcserép.

Sajat érdekében

csak Bohn-féle nagykikindai és zsombolyai

cserepet fogadjon el és utasitson vissza más silány minőségü cserepet, mert

csak a Bohn-féle

cserép jutányos, szép és szakszerü **fedőanyag.**

Tessék mintát és árjegyzéket kérni.

Bohn-cserépgyár Zsombolyán.

Hirdetések felvétetnek Jánosháza és Vidéke kiadóhivatalában.

Stock-Cognac Medicinal

szavatolt valódi borpárlat

CAMIS és STOCK

gőzpároló telepéből

BARCOLA.

Egyedüli Cognac-gőz-főződe állandó hivatalos vegyi ellenőrzés alatt.

Kapható Jánosházán: minden jobb uzletben.

Állandó nagy raktárt tartok épitkezési célokra és bárminyű cement munkákhoz a legjobb hirnévnek örvendő, kitünő minőségű

BEOCSINI Portland és Román cementből

valamint szántóföldek, kaszálók és szőlőhegyek jó karban tartásához

Szupferfoszfát Mütrágyát

„Hungária" **védjegyével.**

SINGER SÁNDOR Jánosháza

Nyomatott Dinkgreve Nándor villamerőre berendezett könyvnyomdájában, Celldömölk.